

Sygn. akt II UK 108/04

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2004 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)

SSN Roman Kuczyński

SSN Maria Tyszel (sprawozdawca)

Protokolant Wanda Cabaj

w sprawie z wniosku W. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o emeryturę,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw

Publicznych w dniu 4 listopada 2004 r.,

kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego [...]

z dnia 17 grudnia 2003 r.,

oddala kasację.

U z a s a d n i e n i e

Wnioskodawca W. R., ur. 9 kwietnia 1945 r. złożył w dniu 10 grudnia 1966 r. wniosek o emeryturę. Według wyliczenia organu rentowego udowodnił do dnia 19 listopada 1996 r. 24 lata 7 miesięcy oraz 19 dni okresów składkowych i

nieskładkowych, w tym 18 lat 5 miesięcy i 27 dni okresów pracy w szczególnych warunkach oraz 7 lat 1 miesiąc i 2 dni pracy pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z 18 grudnia 1996 r. odmówił przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury z ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. nr 40 poz. 267 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz. 43) uznając, że wnioskodawca nie spełnił warunków do tego świadczenia ponieważ nie osiągnął wieku 60 lat oraz nie udowodnił 25 lat zatrudnienia.

Jednocześnie organ rentowy wyjaśnił, że z racji siedmioletniego okresu pracy górniczej wiek emerytalny można obniżyć o 3 lata i 5 miesięcy (za 7 lat pracy górniczej) tj. do wieku 61 lat i 6 miesięcy, którego wnioskodawca również nie osiągnął. Ponadto brak jest podstaw do uznania za pracę górniczą „pracy na stanowiskach: technika gospodarki maszynami - dół, specjalisty ds. gospodarki maszynami - dół, starszego specjalisty d/s maszyn i urządzeń górniczych pod ziemią i starszego inspektora d/s maszyn i urządzeń górniczych pod ziemią, gdyż praca na stanowiskach nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią”.

Od tej decyzji wnioskodawca złożył odwołanie twierdząc, iż jego wniosek o emeryturę powinien być rozpatrzony według ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin. Posiada bowiem 26 lat zatrudnienia, w tym 16 lat i 8 miesięcy w kopalniach pod ziemią, z których 7 lat i 25 dni stanowi praca pod ziemią na stanowiskach robotniczych.

Sąd Wojewódzki (obecnie Okręgowy) - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 11 lutego 1998 r. oddalił odwołanie wnioskodawcy a jego apelację oddalił Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 6 maja 1998 r. Po uwzględnieniu kasacji i uchyleniu przez Sąd Najwyższy wyroku Sądu drugiej instancji, Sąd ten następnie uchylił wyrok Sądu Wojewódzkiego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania zalecając „zbadanie w szczególności na podstawie akt osobowych wnioskodawcy, zakresu czynności z okresu pracy w KGHM Z.G. „L.” i ZG „R.” oraz w Kopalni Węgla

Brunatnego „T.”, jakiego typu prace wnioskodawca wykonywał w tych zakładach oraz czy wykonywane tam czynności stanowią pracę górniczą w rozumieniu ustawy o z.e.g.”

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego i ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 27 marca 2002 r., zmienił decyzję organu rentowego i przyznał wnioskodawcy od 30 marca 1997 r. prawo do górniczej emerytury przewidzianej w art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 11 lutego 1983 r., o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (jednolity tekst: Dz. U. z 1995 r., Nr 30, poz. 154 ze zm.) uznając, w tym dniu spełnił warunek wykazania wymaganego okresu 25 lat pracy górniczej.

Wobec zaskarżenia wyroku przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy, i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 17 grudnia 2003 r., zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie wnioskodawcy.

W uzasadnieniu swego orzeczenia Sąd Apelacyjny przedstawił szczegółowe zestawienie okresów pracy wnioskodawcy i ich charakteru i wskazał, że wnioskodawca nie spełnia warunków do nabycia prawa do górniczej emerytury przewidzianej w art. 10 ustawy z 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (jednolity tekst: Dz. U. z 1995 r. Nr 30, poz. 154), zwanej ustawą o z.e.g., ponieważ nie wykazał pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres wynoszący co najmniej 25 lat. Nie spełnia także warunków z jej art. 9, ponieważ nie posiada także 25 lat pracy górniczej łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi. Sąd Apelacyjny podkreślił, że wadliwość orzeczenia Sądu pierwszej instancji polega na uwzględnieniu jako pracy górniczej zatrudnienia wnioskodawcy na stanowisku wiertacza w Przedsiębiorstwie Geologicznym w W. w okresie od 21 października 1965 r., do 14 marca 1968 r. Na podstawie dowodu z akt osobowych wnioskodawcy i zeznań świadka, z którym wspólnie dokonywał pomiarów Sąd ustalił, że nie były one pomiarami z zakresu miernictwa górniczego, a po wyłączeniu tego okresu wnioskodawca nie ma 25 lat pracy górniczej z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi, nawet przy uwzględnieniu okresu pobierania zasiłku dla bezrobotnych i zaliczeniu półtorakrotnym niektórych okresów pracy górniczej.

Od tego wyroku została wniesiona kasacja z wnioskiem o jego uchylenie „i utrzymanie w mocy wyroku Sądu Okręgowego...” ewentualnie o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji, przy uwzględnieniu kosztów postępowania kasacyjnego z zarzutami: „naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, w szczególności art. 9 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin, naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, sprzeczności istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez nie zaliczenie do stażu pracy górniczej okresów zatrudnienia:

od 21.10.1965 r. do 14.03.1968 r. (2 lata 4 miesiące)

od 01.01.1975 r. do 31.07.1976 r. (1 rok 7 miesięcy)

od 01.08.1976 r. do 31.12.1978 r. (2 lata 5 miesięcy)

od 01.11.1982 r. do 31.07.1983 r. (9 miesięcy)

od 01.08.1983 r. do 30.10.1987 r. (4 lata 3 miesiące).”

Przedstawiając okoliczności uzasadniające rozpoznanie kasacji powołał się na „oczywiste naruszenie prawa”.

Sąd Najwyższy wziął pod uwagę co następuje:

Stosownie do art.393¹¹ k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach kasacji. Granice te wyznaczają przytoczone w niej podstawy skonkretyzowane zarzutami, ich uzasadnieniem oraz jej wnioskami. Wobec przytoczenia w kasacji obydwu podstaw wskazanych w art. 393³ pkt. 1 i 2 k.p.c., w pierwszej kolejności ocenie podlega podstawa naruszenia przepisów postępowania. Skarżący podstawy tej nie skonkretyzował, nie wskazał żadnego przepisu, który - jego zdaniem - naruszył Sąd drugiej instancji. Brak sformułowania zarzutów kasacyjnych uniemożliwia kontrolę kasacyjną w zakresie tej podstawy i powoduje, że stosownie do art.393¹¹ § 2 k.p.c., że przy ocenie usprawiedliwienia przytoczonej podstawy kasacyjnej z art. 393¹ pkt 1 k.p.c. Sąd Najwyższy jest związany stanem faktycznym przyjętym za podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Podniesiony przez skarżącego zarzut błędnej wykładni art. 9 ust. 1 pkt 3 ustawy o z.e.g. nie został w kasacji uzasadniony. Nie wskazano w niej, ani na czym polega błąd popełniony przez Sąd, ani jaka wykładnia tego przepisu jest – zdaniem

skarżącego - prawidłowa. Zaskarżonemu wyrokowi nie można też przypisać jego niewłaściwego zastosowania. Skoro bowiem Sąd ustalił, że wnioskodawca nie wykazał 25 lat pracy górniczej z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi, to niezastosowanie w sprawie tego przepisu jest prawidłowe.

Obydwie przytoczone, a raczej powołane, w kasacji podstawy są więc bezzasadne.

Nie ma to wprowadzić istotnego wpływu na ocenę tej bezzasadności, jednakże Sąd Najwyższy nie może pominąć urągającej godności zawodu wykonywanego przez pełnomocnika i powadze Sądu Najwyższego, niedbałości lub też nieporadności w sporządzeniu kasacji, przejawiającej się w stwierdzeniu uzasadnienia: „powód udowodnił 18 lat 5 miesięcy 27 dni pracy górniczej (sporne okresy 11 lat 4 miesiące 25 dni i bezsporne okresy - 7 lat 1 miesiąc 2 dni. Powód posiada łącznie ponad 25 letni okres pracy górniczej i pracy równorzędnej z górniczą.” Suma wskazanych "okresów spornych i bezspornych" nie sięga 25 lat, wnioskodawca nie powoływał się natomiast na żaden okres pracy równorzędnej z pracą górniczą o jakiej stanowi art. 5 ust.2 ustawy o z.e.g. Autor kasacji zdaje się nie rozróżniać pracy górniczej od pracy równorzędnej z górniczą, nie zauważa też, że w postępowaniu przed sądami ubezpieczeń społecznych stronami nie są powód i pozwany, lecz podmioty wymienione w art. 477¹¹ k.p.c., a „utrzymania w mocy wyroku” nie przewidują przepisy kodeksu postępowania cywilnego obowiązujące w sprawie.

Sąd Najwyższy zauważa też, że sam fakt odmowy przyznania świadczenia, emerytalnego, jakiego domaga się ubezpieczony nie spełniający warunków ustawowych do jego nabycia nie jest naruszeniem prawa z tym bardziej naruszeniem „oczywistym”.

Mając powyższe na uwadze, wobec braku usprawiedliwienia przytoczonych podstaw kasacyjnych Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹² k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.